

PRIJEDLOG ZA OCJENU USTAVNOSTI

Amandmana 2024 na Međunarodne zdravstvene propise (IHR 2005)
Pandemijskog sporazuma Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)
i pripadajućeg sustava Pathogen Access and Benefit-Sharing (PABS)

Podnositelj:

Marijana Raguž

Primatelj:

Ustavni sud Republike Hrvatske
Trg svetog Marka 4
10000 Zagreb

Predmet: Prijedlog za ocjenu suglasnosti međunarodnih akata iz područja globalnog zdravstva s člankom 133. Ustava Republike Hrvatske

I. UVOD

Pozivam se na članak 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, kao građanka Republike Hrvatske, radi zaštite ustavnog poretka i sprječavanja primjene međunarodnih akata koji nisu potvrđeni u skladu s člankom 133. Ustava Republike Hrvatske. Time ostvarujem svoje ustavno pravo na zaštitu temeljnih sloboda, pravne sigurnosti i suvereniteta Republike Hrvatske.

Predmet ovog prijedloga su dva međunarodna akta iz područja globalnog zdravstva:

1. Međunarodni zdravstveni propisi (International Health Regulations – IHR 2024), usvojeni u okviru Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), koji se primjenjuju na Republiku Hrvatsku bez saborske potvrde — institucionalnom šutnjom (izostankom prigovora) — iako zadiru u zakonodavstvo, financijske obveze i ustavne ovlasti.
2. Pandemijski sporazum Svjetske zdravstvene organizacije (WHO Pandemic Agreement), strukturiran kao međunarodni ugovor, koji još nije ratificiran, ali se politički primjenjuje i najavljuje kao obvezujući okvir za buduće postupanje, uključujući prijenos ovlasti i uspostavu nadnacionalnih mehanizama upravljanja javnim zdravljem.

Oba dokumenta zadiru u područja jasno obuhvaćena člankom 133. Ustava RH, te njihova primjena bez saborske potvrde predstavlja povredu ustavnog poretka. Ovaj prijedlog traži ocjenu njihove suglasnosti s Ustavom, te obustavu njihove primjene dok ne budu potvrđeni u skladu s ustavnom procedurom.

II. PRAVNA OSNOVA

1. Prijedlog se podnosi temeljem članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, koji omogućuje fizičkoj osobi da pokrene postupak ocjene ustavnosti akta koji proizvodi pravne učinke u pravnom poretku Republike Hrvatske.
2. U skladu s člankom 133. stavcima 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske, međunarodni ugovori i njihove izmjene proizvode pravne učinke tek nakon potvrde Hrvatskog sabora. Saborska potvrda obvezna je osobito kada ugovor prenosi ovlasti na međunarodnu organizaciju — što zahtijeva dvotrećinsku većinu svih zastupnika.
3. Međunarodni zdravstveni propisi (IHR 2005), kao i njihovi Amandmani iz 2024., nisu zakonodavno potvrđeni u Hrvatskom saboru. Njihova objava u Narodnim novinama ne predstavlja ratifikaciju u smislu članka 133. Ustava RH.
4. Pandemijski sporazum Svjetske zdravstvene organizacije (PS WHO), strukturiran kao međunarodni ugovor, još nije potvrđen u Hrvatskom saboru, ali se politički najavljuje i primjenjuje kao obvezujući okvir. U nedostatku saborske potvrde, ni taj dokument ne može proizvoditi pravne učinke u unutarnjem pravnom poretku Republike Hrvatske.
5. Sukladno članku 134. Ustava RH, međunarodni ugovor može imati pravnu snagu iznad zakona tek ako je sklopljen, potvrđen i objavljen. U nedostatku saborske potvrde, ni IHR 2024 ni Pandemijski sporazum ne mogu biti dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.
6. Globalne zdravstvene mjere predviđene u Amandmanima 2024 na IHR 2005 i u Pandemijskom sporazumu WHO-a uključuju obvezujuće postupke poput cijepljenja, karantene, digitalnog nadzora, algoritamskog upravljanja podacima, uspostave nacionalnih tijela i provođenja preporuka WHO-a — sve bez parlamentarne kontrole, javne rasprave ili zakonodavne potvrde. Takve mjere zadiru u temeljna prava građana zajamčena Ustavom Republike Hrvatske, osobito:
  - Članak 16. – Prava i slobode građana mogu se ograničiti samo zakonom, uz razmjernost i nužnost; mjere bez zakonodavne potvrde krše ovo načelo.
  - Članak 22. – Osobna sloboda ne smije biti ograničena bez pravne osnove i sudske kontrole; prisilne mjere bez saborske odluke ugrožavaju ovo jamstvo.
  - Članak 23. – Svako prisilno medicinsko postupanje bez pristanka i pravne zaštite može predstavljati oblik nečovječnog postupanja.
  - Članak 32. – Ograničenja kretanja, karantene i zabrane pristupa bez zakonske osnove zadiru u ustavno pravo slobodnog kretanja.
  - Članak 35. – Uvođenje mjera koje utječu na obiteljski život, zdravlje i dostojanstvo bez demokratske rasprave krši pravo na osobnu zaštitu.
  - Članak 36. – Digitalni nadzor i praćenje kretanja građana bez sudskog naloga zadiru u slobodu i tajnost dopisivanja i svih drugih oblika općenja.
  - Članak 37. – Prijenos zdravstvenih i genetskih podataka međunarodnim tijelima bez pristanka građana ugrožava sigurnost i tajnost osobnih podataka.
  - Članak 38. – Mjere protiv “dezinformacija” mogu ograničiti slobodu mišljenja, izražavanja i pristupa informacijama, bez jasnih kriterija i sudske kontrole.
  - Članak 40. – Obvezujuće medicinske mjere, poput cijepljenja, bez mogućnosti prigovora savjesti, zadiru u slobodu savjesti i vjeroispovijedi.

7. Osporenim dokumentima predviđene su i financijske obveze Republike Hrvatske prema globalnim fondovima, mehanizmima raspodjele i tehničkim strukturama WHO-a, GAVI-ja i CEPI-ja. Takve obveze uključuju:
  - sudjelovanje u financiranju globalne distribucije medicinskih sredstava
  - ulaganja u nadzorne sustave i digitalne platforme
  - licenciranje i prijenos tehnologije bez naknade
  - doprinos mehanizmu Pathogen Access and Benefit-Sharing (PABS)

Sve navedeno predstavlja značajno financijsko opterećenje za državni proračun, koje nije potvrđeno zakonodavno, nije bilo predmet saborske rasprave, niti je prošlo demokratsku verifikaciju. Time se krši načelo proračunske transparentnosti i fiskalne odgovornosti, te se zadire u ustavnu nadležnost Sabora nad javnim financijama, sukladno članku 91. Ustava Republike Hrvatske. Procijenjeni trošak globalnog sustava, uključujući mehanizam PABS, iznosi 31 milijardu dolara godišnje, prema strateškim dokumentima WHO-a i partnerskih organizacija.

Nepostojanje zakonodavnog nadzora nad ovim mjerama predstavlja sustavno zadiranje u ustavna jamstva, te dodatno potvrđuje da postupak prihvaćanja Amandmana 2024 i politička primjena Pandemijskog sporazuma nisu provedeni u skladu s pravnim poretkom Republike Hrvatske.

III. PRAVNI INTERES PODNOSITELJA

Pozivam se na članak 1. Ustava Republike Hrvatske, prema kojem vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih građana. To znači da svaki građanin, uključujući i mene, nije samo nositelj prava, već i dio suverenosti ove države. Suverenost nije apstraktna – ona se ostvaruje kroz pravo na informirani pristanak, na zaštitu tijela, podataka, dostojanstva i slobode.

Kao građanka, imam pravo znati, odlučivati i sudjelovati u donošenju odluka koje se tiču mog zdravlja, tijela i temeljnih prava. Međunarodni akti koji predviđaju automatizirano upravljanje zdravstvom, prijenos bioloških podataka bez pristanka i obvezujuće mjere bez saborske potvrde, izravno zadiru u ta prava. Time se ne krši samo pravna sigurnost, već i temeljna ustavna ravnoteža između vlasti i građanina.

To se odnosi na oba dokumenta: Međunarodne zdravstvene propise (IHR 2005 i Amandmane 2024) te Pandemijski sporazum WHO-a, koji se primjenjuju bez saborske potvrde i bez demokratske rasprave.

IV. SPORNI SADRŽAJI IHR-a I PANDEMIJSKOG SPORAZUMA

IHR 2024 i Pandemijski sporazum WHO-a predviđaju:

- predaju bioloških uzoraka i genetskih podataka međunarodnim tijelima bez pristanka građana
- algoritamsko upravljanje zdravstvenim podacima putem globalnih sustava

- financijsko sudjelovanje u globalnim fondovima bez saborske odluke
- obvezu provođenja preporuka WHO-a u slučaju proglašenja pandemije
- komercijalizaciju genetskih resursa bez nacionalne kontrole
- licenciranje i prijenos tehnologije trećim stranama
- usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravilima PABS-a i IHR-a

Takve odredbe nisu prošle saborsku potvrdu, nisu bile predmet javne rasprave i nisu usklađene s ustavnim načelima transparentnosti, razmjernosti i zaštite temeljnih prava.

Mehanizam PABS, predviđen člankom 12. nacrta Pandemijskog sporazuma WHO-a, uspostavlja obvezu država da u slučaju pandemije ustupaju biološke uzorke i genetske sekvence patogena nadnacionalnoj platformi, bez zakonodavne odluke.

U zamjenu za pristup medicinskim sredstvima, države moraju prihvatiti centraliziranu raspodjelu koristi, uključujući licenciranje tehnologije, prijenos znanja i financijski doprinos.

Takav mehanizam zadire u suverenost nad biološkim resursima, uključujući uzorke iz ljudi, životinja i okoliša, te otvara pitanje ustavne zaštite genetskog identiteta, vlasništva nad biološkim podacima i prava na pristanak.

Ustav Republike Hrvatske ne poznaje automatski prijenos ovlasti nad genetskim materijalima bez saborske potvrde. Primjena PABS-a bez zakonodavne odluke predstavlja sustavno derogiranje članka 133. Ustava RH.

V. USTAVNA NESPOJIVOST S PROGLAŠENJEM IZVANREDNOG STANJA OD STRANE WHO BEZ NACIONALNE POTVRDE

Pandemijski sporazum WHO-a, čak i bez PABS-a, sadržajno i funkcionalno odgovara izmjenama Međunarodnih zdravstvenih propisa (IHR 2024). Oba dokumenta predviđaju:

- centralizaciju ovlasti WHO
- obvezu država članica da slijede preporuke
- uspostavu nacionalnih tijela bez zakonodavne odluke
- distribuciju medicinskih sredstava
- borbu protiv “dezinformacija”
- algoritamsko upravljanje zdravstvenim podacima
- obvezu predaje bioloških uzoraka i genetskih podataka
- usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s međunarodnim pravilima

Takva struktura omogućuje proglas izvanredne situacije od strane WHO-a s bezvremenskim trajanjem, bez potvrde nacionalnih tijela, čime WHO postaje nadvlada koja derogira ustavne ovlasti Republike Hrvatske. Takva centralizacija ovlasti i moći u strukturama koje nisu demokratski izabrane, niti institucionalno neovisne, dovodi do situacije u kojoj nekolicina ljudi – bez javnog nadzora – stječe pristup najopasnijim patogenima na svijetu.

U uvjetima netransparentnosti, bez parlamentarne kontrole i bez ustavne zaštite, takav sustav otvara prostor za manipulaciju, zlouporabu i geopolitičko uvjetovanje, pod krinkom globalne zdravstvene sigurnosti.

Ustavna zaštita mora vrijediti i u izvanrednim okolnostima. Nijedna međunarodna obveza — uključujući IHR 2024, Pandemijski sporazum i mehanizam PABS — ne može imati pravni učinak u Republici Hrvatskoj bez prethodne zakonodavne odluke Hrvatskog sabora i demokratske verifikacije građana.

Proglašenje pandemije od strane WHO-a ne suspendira Ustav Republike Hrvatske, niti može opravdati privremenu, tehničku ili algoritamsku primjenu navedenih dokumenata.

VI. ČOVJEK JE OBRISAN IZ PRAVA U OVIM GLOBALNIM AKTIMA

Dokumenti poput Amandmana 2024 i Pandemijskog sporazuma WHO-a nisu pisani za čovjeka. U njima nema osobe s tijelom, savješću i dostojanstvom – samo podatkovna jedinica u sustavu upravljanja. Jezik tih dokumenata ne poznaje slobodu, odgovornost ni pristanak. Umjesto odnosa prema čovjeku, oni izražavaju odnos prema sustavu.

Zato ti tekstovi ne nose ljudski potpis, već algoritamski. Nisu oblikovani da štite, već da upravljaju — brišu čovjeka iz prava, pretvarajući ga u objekt tehničke obrade, a ne subjekt slobode i odgovornosti.

U pozadini tih dokumenata ne nalazimo zdravstvenu skrb, već geopolitičko pozicioniranje i tehnokratski model upravljanja, u kojem se zdravlje koristi kao platforma za uspostavu nadnacionalnih mehanizama kontrole. Umjesto suradnje među narodima, predlaže se centralizacija ovlasti, algoritamsko upravljanje i redefinicija suvereniteta — bez volje građana.

Takav model se afirmira kroz ulogu Kine (nedemokratska zemlja) unutar WHO-a, kao države s izraženim tehnokratskim pristupom, ali i kroz utjecaj privatnih donatora koji oblikuju globalne zdravstvene politike. Među njima su:

- Zaklada Bill & Melinda Gates
- GAVI – Globalni savez za cjepiva
- CEPI – Coalition for Epidemic Preparedness Innovations
- Wellcome Trust
- Rockefeller Foundation
- WHO Foundation
- Svjetski ekonomski forum (WEF)
- te korporativni donatori poput Googlea, Mastercard Foundationa, TikToka, Unilevera i Coca-Cola Foundationa

Ova financijska i strateška struktura potvrđuje da se ne radi o neutralnim zdravstvenim mjerama, već o globalnom upravljačkom okviru koji djeluje izvan demokratske kontrole gdje je na prvom mjestu zaštita kapitala i poslovni interesi. Prenošenje ustavnih ovlasti na formalnu strukturu WHO-a, u stvarnosti znači predaju temeljnih prava građana globalnim tehnološkim

platformama koje upravljaju podacima, medicinskim sredstvima i algoritmima. To nije samo povreda Ustava Republike Hrvatske — već predstavlja sustavnu ugrozu nacionalne sigurnosti.

U takvom sustavu, čovjek nije subjekt prava, već objekt upravljanja. A Republika Hrvatska, kao suverena i demokratska država, ne smije prihvatiti takve dokumente bez prethodne ustavne ocjene i volje svojih građana.

VII. POZIV NA ODGOVORNOST I OBRAZLOŽENJE HITNOSTI

Iako je rok za formalni prigovor prošao, odgovornost institucija nije. Institucionalna šutnja nije pravno opravdana, a izostanak reakcije ne znači izostanak posljedica.

Ako se ovakav dokument bude primjenjivao, to će predstavljati najdublje poništenje čovjeka u povijesti prava — ne samo kao pravnog subjekta, već kao bića sa svrhom i dostojanstvom. Hitno postupanje Ustavnog suda nužno je radi zaštite ustavnosti, pravne sigurnosti i demokratskog poretka.

VIII. POVIJESNA KOMPROMITACIJA WHO-a I NEDOSTATAK ODGOVORNOSTI

Tijekom pandemije COVID-19, WHO je djelovao netransparentno, s kontradiktornim preporukama, nedostatnim informacijama, politički uvjetovanim odlukama koje su dovele do kršenja temeljnih prava i štete milijunima ljudi.

Unatoč tome, WHO se nije suočio s vlastitim režimom djelovanja, niti je provedena međunarodna revizija odgovornosti. Sada isti sustav traži institucionalnu potvrdu i proširenje ovlasti — uključujući ulogu nadnacionalnog koordinatora zdravstvenih sustava.

Takav zahtjev nije samo pravno neodrživ, već i moralno neprihvatljiv. Prije bilo kakve ratifikacije, nužna je javna i neovisna revizija djelovanja WHO-a.

IX. RATIFIKACIJA NIJE MOGUĆA BEZ TEMELJNE IZMJENE USTAVA

Međunarodni akti koji predviđaju automatizirano upravljanje zdravstvom, prijenos bioloških i genetskih podataka bez pristanka, te obvezujuće mjere bez zakonodavne odluke, ne mogu biti zakonito ratificirani po važećem Ustavu Republike Hrvatske.

Takva ratifikacija zahtijevala bi izmjenu temeljnih ustavnih načela — uključujući članke 1., 16., 22.–40. i 141. — čime bi se promijenio ustavni identitet države. To nije tehnička izmjena, već temeljno odustajanje od ustavnog poretka koji štiti čovjeka kao slobodnog nositelja vlasti.

U stvarnosti, ratifikacija ovih akata predstavlja prenošenje ustavnih ovlasti na privatne tehnološke korporacije koje upravljaju digitalnim sustavima, podacima i medicinskim sredstvima. Takav prijenos nije predviđen Ustavom i ne može se provesti bez njegove temeljne izmjene — što je pravno, politički i etički neodrživo.

X. ZAKLJUČAK

Osporeni dokumenti — Amandmani 2024 na IHR i Pandemijski sporazum WHO-a — ne predstavljaju samo tehničke prijedloge međunarodne suradnje, već duboko zadiru u ustavni poredak, pravnu sigurnost, biološku privatnost i samu ideju suverenosti Republike Hrvatske.

Kao takvi, ne mogu biti predmet ratifikacije po važećem Ustavu, jer bi njihovo prihvaćanje značilo prenošenje temeljnih ovlasti na privatne korporacije koje djeluju izvan okvira hrvatskog pravnog poretka. Hrvatski građanin nije podatkovna jedinica, već osoba s razumom, savješću i pravom na izbor.

Zato tražim jasno razgraničenje između međunarodne suradnje i ustavne odgovornosti. Ustav Republike Hrvatske ne poznaje model vladanja u kojem nema čovjeka. On štiti osobu kao slobodnog nositelja prava, dostojanstva i svrhe.

Ustavna zaštita ne prestaje u izvanrednim okolnostima. Nepogode, prirodne ili društvene, ne smiju biti opravdanje za uvođenje zdravstvene diktature kojoj smo bili svjedoci za vrijeme proglašenja pandemije COVID-19 — koja je, nažalost, promijenila našu okolinu i odnose među ljudima na gore.

Velika odgovornost sada leži na institucijama Republike Hrvatske. U izazovnim vremenima, njihov jedini cilj mora biti očuvanje integriteta hrvatskog čovjeka i državotvornog ustavnog poretka.

S poštovanjem,

Marijana Raguž

U Solinu, 13. studenoga 2025.